

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 20. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās un komercietās – Regula (EK) Nr. 44/2001 – Citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma atzīšana – Neatzīšanas pamati – 34. panta 3. punkts – Nolēmums, kas ir nesavienojams ar dalībvalsti, kurā tiek lūgta atzīšana, agrāk pieņemtu nolēmumu strīdā starp tām pašām pusēm – Nosacījumi – Regulas (EK) Nr. 44/2001 tiesību normu un pamatmērķu ievērošana agrāk pieņemtajā nolēmumā, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu – 34. panta 1. punkts – Atzīšana, kas ir acīmredzami pretrunā dalībvalsts, kurā tiek lūgta atzīšana, sabiedriskajai kārtībai – Nosacījumi

Lietā C-700/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments (Komerctiesa), Apvienotā Karaliste) iesniedza ar 2020. gada 21. decembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 22. decembrī, tiesvedībā

London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association Limited

pret

Kingdom of Spain,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], palātu priekšsēdētāji K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], tiesneši M. Ilešiĉs [*M. Ilešič*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], M. Safjans [*M. Saffan*] (referents), A. Kumins [*A. Kumin*], M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*], M. Gavalecs [*M. Gavalec*], Z. Čehi [*Z. Csehi*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerālvokāts E. M. Kolinss [*A. M. Collins*],

sekretāre: S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 31. janvāra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association Limited* vārdā – A. Song un M. Volikas, solicitors, A. Thompson un C. Tan, barristers, C. Hancock un T. de la Mare, QC,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – L. Baxter, B. Kennelly un F. Shibli, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – J. Möller, U. Bartl un M. Hellmann, pārstāvji,
- Spānijas valdības vārdā – S. Centeno Huerta, A. Gavela Llopis, S. Jiménez García un M. J. Ruiz Sánchez, pārstāvji,
- Francijas valdības vārdā – A. Daniel un A.-L. Desjonquères, pārstāves,
- Polijas valdības vārdā – B. Majczyna un S. Żyrek, pārstāvji,
- Šveices valdības vārdā – M. Schöll, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – C. Ladenburger, X. Lewis un S. Noë, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 5. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Regulas (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.) 1. panta 2. punkta d) apakšpunktu un 34. panta 1. un 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *London Steam-Ship Owners' Mutual Association Limited* (turpmāk tekstā – “*London P&I Club*”) un *Kingdom of Spain* (Spānijas Karaliste) par Spānijas tiesas nolēmuma atzīšanu Apvienotajā Karalistē.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 44/2001

- 3 Regulas Nr. 44/2001 16. apsvērumā ir noteikts:

“Savstarpēja uzticēšanās tiesvedībai [Eiropas Savienībā] pamato spriedumus, kas pieņemti kādā dalībvalstī un ko atzīst automātiski, bez vajadzības veikt kādu procedūru, izņemot strīdus gadījumus.”

4 Šīs regulas 1. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Šo regulu piemēro civillietās un komercietās neatkarīgi no tiesas būtības. Tā neattiecas jo īpaši uz nodokļu, muitas vai administratīvajām lietām.

2. Šo regulu nepiemēro attiecībā uz:

[..]

d) šķirējtiesu.”

5 Regulas Nr. 44/2001 II nodaļā “Jurisdikcija” ir ietvertas desmit iedaļas.

6 Šīs nodaļas 3. iedaļā ir reglamentēta jurisdikcija lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu.

7 Šīs iedaļas 13. pantā ir noteikts:

“No šīs iedaļas noteikumiem var atkāpties vienīgi ar vienošanos:

[..]

5) kas ir saistīta ar apdrošināšanas līgumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz vienu vai vairākiem 14. pantā paredzētajiem riskiem.”

8 Saskaņā ar minētās regulas 14. pantu, kas arī ir iekļauts šajā iedaļā:

“Riski, kas minēti 13. panta 5. punktā, ir šādi:

1) jebkāds turpmāk norādītā zaudējums vai bojājums:

a) jūras kuģi, iekārtas, kas atrodas kontinentālajā šelfā vai atklātā jūrā, vai gaisakuģi, ja zaudējumu vai bojājumu rada apdraudējumi, kas saistīti ar to izmantošanu komerciāliem nolūkiem;

[..]

2) jebkāda atbildība, izņemot atbildību par pasažieriem nodarītajiem miesas bojājumiem vai viņu bagāžas bojājumiem:

a) kura izriet no kuģu, iekārtu vai gaisa kuģu izmantošanas vai ekspluatācijas, kā minēts 1. punkta a) apakšpunktā, ciktāl attiecībā uz pēdējiem minētajiem tās dalībvalsts tiesību akti, kurā šāds gaisakuģis ir reģistrēts, neaizliedz vienošanos par jurisdikciju attiecībā uz šādu risku apdrošināšanu;

[..].”

- 9 Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas 7. iedaļa attiecas uz vienošanos par jurisdikciju, un tajā tostarp ir ietverts šīs regulas 23. pants, kura 1. punktā ir noteikts:

“Ja puses, no kurām vienai vai vairākām domicils ir kādā dalībvalstī, ir vienojušās par to, ka tiesai vai tiesām kādā dalībvalstī ir jurisdikcija izskatīt jebkādu strīdu, kas radušies vai varētu rasties saistībā ar noteiktām tiesiskām attiecībām, tad jurisdikcija ir šai tiesai vai tiesām. Tā ir izņēmuma jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi. Šāda vienošanās, kas piešķir jurisdikciju, ir:

- a) rakstiska vai rakstiski apstiprināta; vai
- b) tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei; vai
- c) starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā – tādā formā, kas atbilst praksei, par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt, un ko šādā tirdzniecībā vai komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro.”

- 10 Minētās regulas II nodaļas 9. iedaļā, kas attiecas uz *lis pendens* un saistītajām prasībām, tostarp ir ietverts šīs regulas 27. pants, kurā ir paredzēts:

“1. Ja prasības par vienu un to pašu pamatu un priekšmetu starp tām pašām pusēm ir celtas dažādu dalībvalstu tiesās, tad visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, pēc savas iniciatīvas aptur tiesvedību, līdz tiek konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā celta prasība.

2. Ja ir konstatēta tās tiesas jurisdikcija, kurā pirmajā celta prasība, tad visas tiesas, kas nav tiesa, kurā pirmajā celta prasība, atsakās no jurisdikcijas par labu pirmajai minētajai tiesai.”

- 11 Regulas Nr. 44/2001 III nodaļā “Atzišana un izpilde” ir ietverts šīs regulas 32.–56. pants.

- 12 Šīs regulas 32. pantā ir noteikts:

“Šajā regulā “spriedums” ir jebkurš spriedums, ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, neatkarīgi no sprieduma nosaukuma, tostarp dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšana, ko veic tiesas ierēdnis.”

- 13 Atbilstoši minētās regulas 33. pantam:

“1. Dalībvalstī pieņemtu spriedumu bez kādas īpašas procedūras atzīst pārējās dalībvalstīs.

2. Jebkura ieinteresētā puse, kas sprieduma atzīšanu izvirza par galveno jautājumu strīdā, saskaņā ar šīs nodaļas 2. un 3. iedaļā noteiktajām procedūrām var iesniegt pieteikumu lēmuma pieņemšanai par sprieduma atzīšanu.

3. Ja tiesvedības rezultāts dalībvalsts tiesā ir atkarīgs no lēmuma par saistītu jautājumu attiecībā uz atzīšanu, tad minētā jautājuma izlemšana ir šīs tiesas jurisdikcijā.”

14 Šīs pašas regulas 34. pantā ir paredzēts:

“Spriedumu neatzīst:

1) ja šāda atzīšana ir acīmredzami pretrunā tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā prasa atzīšanu;

[..]

3) ja tas ir nesavienojams ar spriedumu, kas dalībvalstī, kurā prasa atzīšanu, pieņemts strīdā starp tām pašām pusēm;

[..].”

15 Regulas Nr. 44/2001 35. pants ir formulēts šādi:

“1. Turklāt spriedumu neatzīst, ja tas ir pretrunā II nodaļas 3., 4. vai 6. iedaļai, kā arī 72. pantā paredzētajā gadījumā.

2. Pārbaudot jurisdikcijas pamatu iepriekšējā punktā minētajā gadījumā, tiesai vai iestādei, kurā iesniegts pieteikums par atzīšanu, ir saistoši konstatētie fakti, kas ir pamatā izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijai.

3. Ņemot vērā 1. punktu, izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcija nav pārskatāma. Šīs regulas 34. panta 1. punktā minēto sabiedriskās kārtības pārbaudi nevar piemērot normām, kas saistītas ar jurisdikciju.”

16 Šīs regulas 43. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

“Visas puses var pārsūdzēt lēmumu par pieteikumu pasludināt izpildāmību.”

Regula (ES) Nr. 1215/2012

17 Regula Nr. 44/2001 tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.).

18 Regulas Nr. 1215/2012 12. apsvērums ir formulēts šādi:

“Šī regula nebūtu jāpiemēro attiecībā uz šķīrējtiesu. Nekam šajā regulā nevajadzētu liegt dalībvalsts tiesām, kurās celta prasība par jautājumu, par kuru puses ir noslēgušas šķīrējtiesas līgumu, saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem aicināt puses vērsties šķīrējtiesā, apturēt vai izbeigt tiesvedību vai pārbaudīt, vai šķīrējtiesas līgums nav spēkā neesošs, nederīgs vai nav izpildāms.

Uz dalībvalsts tiesas nolēmumu par to, vai šķīrējtiesas līgums ir vai nav spēkā neesošs, nederīgs vai neizpildāms, nebūtu jāattiecinā šīs regulas noteikumi par atzīšanu un izpildi neatkarīgi no tā, vai tiesa par šo jautājumu ir lēmusi kā par galveno jautājumu vai kā par saistītu jautājumu.

No otras puses, ja dalībvalsts tiesa, īstenojot jurisdikciju saskaņā ar šo regulu vai valsts tiesību aktiem, ir noteikusi, ka šķīrējtiesas līgums ir spēkā neesošs, nederīgs vai nav izpildāms, tam nebūtu jāliedz minētā tiesas sprieduma par lietas būtību atzīšana vai attiecīgi tā izpilde saskaņā ar šo regulu. Tam nevajadzētu skart dalībvalstu tiesu kompetenci lemt par šķīrējtiesas nolēmumu atzīšanu un izpildi saskaņā ar Konvenciju par ārvalstu šķīrējtiesu nolēmumu atzīšanu un izpildi, kas pieņemta 1958. gada 10. jūnijā Ņujorkā [(*Recueil des traités des Nations unies*, 330. sēj., 3. lpp.)] (“1958. gada Ņujorkas konvencija”) un prevalē pār šīs regulas noteikumiem.

Šī regula nebūtu jāpiemēro nevienai darbībai vai papildu procedūrai it īpaši saistībā ar šķīrējtiesas izveidi, šķīrējtiesnešu pilnvarām, šķīrējtiesas procedūras norisi vai jebkuriem citiem šādas procedūras aspektiem, ne arī jebkurai citai darbībai vai spriedumam saistībā ar šķīrējtiesas nolēmuma anulēšanu, pārskatīšanu, pārsūdzēšanu, atzīšanu un izpildi.”

- 19 Saskaņā ar minētās regulas 73. panta 2. punktu:

“Šī regula neietekmē 1958. gada Ņujorkas konvencijas piemērošanu.”

Apvienotās Karalistes tiesības

- 20 *Arbitration Act 1996* (1996. gada Šķīrējtiesas likums) 66. pantā “Sprieduma izpilde” ir noteikts:

“(1) Nolēmumu, ko šķīrējtiesa pieņēmusi saskaņā ar šķīrējtiesas līgumu, ar tiesas atļauju var izpildīt tādā pašā veidā kā tiesas spriedumu vai rīkojumu ar tādu pašu spēku.

(2) Ja šāda atļauja tiek sniegta, var tikt pasludināts spriedums, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu [*“in terms of the award”*].

(3) Nevar izsniegt atļauju izpildīt nolēmumu, ja un ciktāl persona, pret kuru ir vērsta izpilde, pierāda, ka tiesai nav materiālās jurisdikcijas pieņemt nolēmumu.

Tiesības izvirzīt šādu iebildumu var zaudēt (skat. 73. pantu).

(4) Nevienam no šā panta noteikumiem neietekmē tāda sprieduma atzīšanu vai izpildi, kas pieņemts saskaņā ar citu tiesību aktu vai tiesību normu, it īpaši saskaņā ar 1950. gada Šķīrējtiesas likuma II daļu (spriedumu izpilde saskaņā ar Ženēvas konvenciju) vai šī likuma III daļas noteikumiem par atzīšanu un izpildi saskaņā ar [1958. gada] Ņujorkas konvenciju vai saskaņā ar prasību, kas ir celta par spriedumu [*“action on the award”*].”

- 21 1996. gada Šķīrējtiesas likuma 67.–72. pantā ir precizēti nosacījumi, ar kādiem puses šķīrējtiesas procesā var apstrīdēt šķīrējtiesas jurisdikciju, procesa likumību un nolēmuma pamatotību.

- 22 Šī likuma 73. panta “Tiesību celt iebildumus zaudēšana” ir paredzēts:

“(1) Ja šķīrējtiesas procesa puse piedalās vai turpina piedalīties procesā un ne uzreiz, ne šķīrējtiesas līgumā vai šķīrējtiesā vai jebkurā šīs daļas noteikumā atļautā laikā neizsaka nekādus iebildumus –

a) ka tiesai nav jurisdikcijas pēc būtības,

b) ka tiesvedība ir veikta nepareizi,

c) ka nav ievērots šķirējtiesas līgums vai kāds no šīs daļas noteikumiem vai

d) ir noticis kāds cits pārkāpums, kas ietekmē šķirējtiesu vai tiesvedību,

tā nevar celt šo iebildumu vēlāk šķirējtiesā vai tiesā, ja vien tā nepierāda, ka laikā, kad tā piedalījās vai turpināja piedalīties tiesvedībā, tā nezināja un ar saprātīgu rūpību nevarēja atklāt iemeslu celt iebildumus.

(2) Ja šķirējtiesa nolemj, ka tai ir jurisdikcija pēc būtības, un šķirējtiesas procesa puse, kas būtu varējusi apšaubīt šo nolēmumu –

a) izmantojot jebkuru pieejamu apelācijas vai pārskatīšanas šķirējtiesas procesu vai

b) apstrīdot tiesības,

to nedara vai nedara šķirējtiesas līgumā vai jebkurā šīs daļas noteikumā paredzētajā laikā, tā nevar vēlāk iebilst pret šķirējtiesas jurisdikciju pēc būtības, pamatojoties uz to, kas jau ir ticis izvērtēts pēc būtības.”

Spānijas tiesības

- 23 *Código Penal* (Kriminālkodekss; turpmāk tekstā – “Spānijas Kriminālkodekss”) 117. pantā ir noteikts:

“Apdrošinātājiem, kuri ir uzņēmušies finanšu saistību risku, kas izriet no jebkura īpašuma, nozares, uzņēmuma vai darbības izmantošanas vai ekspluatācijas, ja apdrošināšanas risku veidojošais notikums īstenojas šajā kodeksā paredzētā apstākļa rezultātā, iestājas tieša civiltiesiska atbildība līdz likumā vai līgumā noteiktās kompensācijas robežai, neierobežojot piedziņas tiesības pret attiecīgo personu”.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 24 Pēc tankkuģa *Prestige* nogrimšanas pie Spānijas krastiem 2002. gada novembrī, radot Spānijas un Francijas piekrastei būtisku vides kaitējumu, Spānijā 2002. gada beigās tika sākta kriminālizmeklēšana, tostarp attiecībā uz šī kuģa kapteini.
- 25 Pēc šīs izmeklēšanas pabeigšanas lieta tika nodota *Audiencia Provincial de A Coruña* (Akoruņas provinces tiesa, Spānija), un vairākas juridiskas personas, tostarp Spānijas valsts, kriminālprocesā cēla civilprasības pret *Prestige* kapteini, šī kuģa īpašniekiem un, pamatojoties uz Spānijas Kriminālkodeksa 117. pantu par tiešu prasību, pret *London P&I Club* – kuģa un tā īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošinātāju. Lai arī *London P&I Club* no 2003. gada 16. jūnija iemaksāja Spānijas krimināltiesām, kurās celta prasība, depozīta summu par iespējamo kaitējumu, kas nodarīts kuģa nogrimšanas dēļ, tas šajā tiesvedībā nepiedalījās.
- 26 2012. gada 16. janvārī, proti, pēc minēto civilprasību celšanas, *London P&I Club* ierosināja šķirējtiesas procesu Londonā (Apvienotā Karaliste), lūdzot konstatēt, ka saskaņā ar šķirējklauzulu, kas iekļauta ar *Prestige* īpašniekiem noslēgtajā apdrošināšanas līgumā, Spānijas Karalistei saskaņā ar Spānijas Kriminālkodeksa 117. pantu jāceļ prasības šajā šķirējtiesā. Turklāt *London P&I Club* mērķis bija arī panākt, lai tiktu konstatēts, ka tā atbildība pret Spānijas Karalisti saistībā ar šīm prasībām nevar iestāties, jo apdrošināšanas līgumā bija noteikts, ka saskaņā ar “*pay*

to be paid" (priekšapmaksas) klauzulu apdrošinātajai personai vispirms jāatlīdzina zaudējumi cietušajiem, lai vēlāk tā varētu saņemt šo summu no apdrošinātāja. Spānijas Karaliste šķirējtiesas procesā nepiedalījās, lai gan šķirējtiesa to bija uzaicinājusi.

- 27 2013. gada 13. februārī pieņemtajā nolēmumā šķirējtiesa nosprieda, ka, tā kā Spānijas Karalistes prasījumi bija līgumiski saskaņā ar Anglijas tiesību kolīziju normām, līgumam piemērojamas Anglijas tiesības. Tādējādi šķirējtiesas ieskatā Spānijas Karaliste nevarēja atsaukties uz īpašnieku līgumtiesībām, neievērojot šķirējklauzulu un "*pay to be paid*" (priekšapmaksas) klauzulu. Šķirējtiesa no tā secināja, ka prasības par zaudējumu atlīdzību, kuras Spānijas Karaliste bija cēlusi Spānijas tiesās, bija jāceļ šķirējtiesā Londonā, ka *London P&I Club* atbildība pret Spānijas Karalisti nevar iestāties, ja kuģa īpašnieki iepriekš nav tam atlīdzinājuši zaudējumus, un ka jebkurā gadījumā saskaņā ar apdrošināšanas līguma noteikumiem šī atbildība nevarēja pārsniegt vienu miljardu ASV dolāru (USD) (aptuveni 900 000 000 EUR).
- 28 2013. gada martā *London P&I Club* saskaņā ar 1996. gada Šķirējtiesas likuma 66. panta 1. un 2. punktu cēla prasību *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments (Komerctiesa), Apvienotā Karaliste), lūdzot atļaut izpildīt šķirējtiesas nolēmumu valsts teritorijā tāpat kā spriedumu vai rīkojumu un pasludināt spriedumu, kas ietver šo nolēmumu. Spānijas Karaliste iebilda pret šo prasību un lūdza tiesu, kurā tika celta prasība, atcelt minēto spriedumu vai atzīt to par spēkā neesošu, pamatojoties uz 1996. gada Šķirējtiesas likuma 67. vai 72. pantu. Spānijas Karaliste arī apgalvoja, ka šai tiesai, īstenojot tās rīcības brīvību, bija jāatsakās pasludināt spriedumu, kas ietver šo nolēmumu.
- 29 Ar 2013. gada 22. oktobra rīkojumu, kas tika izdots pēc tiesas sēdes, kurā tika sniegti faktiskie pierādījumi un uzklauti Spānijas tiesību eksperti, *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments (Komerctiesa)) atļāva *London P&I Club* izpildīt 2013. gada 13. februāra šķirējtiesas nolēmumu. 2013. gada 22. oktobrī tā arī pasludināja spriedumu, kas ietver šo nolēmumu.
- 30 Spānijas Karaliste par šo rīkojumu iesniedza apelācijas sūdzību *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu palāta), Apvienotā Karaliste). Ar 2015. gada 1. aprīļa spriedumu minētā tiesa apelācijas sūdzību noraidīja.
- 31 Ar 2013. gada 13. novembra spriedumu, kas tika pasludināts Spānijas tiesās ierosinātajā kriminālprocesā, *Audiencia Provincial de A Coruña* (Akoruņas provinces tiesa) izbeidza kriminālvajāšanu pret *Prestige* kapteini par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, bet notiesāja viņu par smagu nepakļaušanos varas iestādei un lēma, ka attiecīgā persona nav civiltiesiski atbildīga par degvielas noplūdes dēļ nodarītajiem zaudējumiem, jo nepakļaušanās un šie zaudējumi nav savstarpēji saistīti. Tajā netika konstatēta ne *Prestige* īpašnieku, ne *London P&I Club* civiltiesiskā atbildība.
- 32 Vairākas puses iesniedza kasācijas sūdzību par šo spriedumu *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija). Šī tiesa ar 2016. gada 14. janvāra spriedumu ataisnoja *Prestige* kapteini noziedzīgajā nodarījumā par smagu nepakļaušanos varas iestādei, bet notiesāja viņu par neuzmanības dēļ izdarītu noziedzīgu nodarījumu pret vidi. Saistībā ar civilprasību tā atzina par civiltiesiski atbildīgiem *Prestige* kapteini, kuģa īpašniekus, kā arī saskaņā ar Spānijas Kriminālkodeksa 117. pantu *London P&I Club*; pēdējā minētā gadījumā – nepārsniedzot līgumā noteikto saistību

ierobežojumu viena miljarda USD apmērā. Visbeidzot tā nodeva lietu atpakaļ *Audiencia Provincial de A Coruña* (Akoruņas provinces tiesa), lai tā Spānijas tiesvedībā noteiktu attiecīgo atbildētāju saistību apjomu.

- 33 Ar 2017. gada 15. novembra spriedumu, kas tika labots 2018. gada 11. janvārī, *Audiencia Provincial de A Coruña* (Akoruņas provinces tiesa) atzina par atbildīgiem *Prestige* kapteini, minētā kuģa īpašniekus un *London P&I Club* vairāk nekā pret 200 dažādiem dalībniekiem, tostarp Spānijas valsti; attiecībā uz *London P&I Club* – nepārsniedzot līgumā noteikto atbildības ierobežojumu viena miljarda USD apmērā. Izskatījusi kasācijas sūdzību par šo spriedumu, tā būtībā atstāja negrozītu *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) 2018. gada 19. decembra spriedumu.
- 34 2019. gada 1. marta izpildrikojumā *Audiencia Provincial de A Coruña* (Akoruņas provinces tiesa) noteica summas, kādas katrs prasītājs varēja pieprasīt no attiecīgajiem atbildētājiem. Tostarp tā nosprieda, ka tiem jāsamaksā Spānijas valstij aptuveni 2,3 miljardi EUR, savukārt summa, kas bija jāsamaksā *London P&I Club*, nepārsniedza 855 miljonus EUR.
- 35 Ar 2019. gada 25. marta prasības pieteikumu Spānijas Karaliste saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 33. pantu lūdza *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments) atzīt Apvienotajā Karalistē 2019. gada 1. marta izpildrikojumu. Šī tiesa apmierināja tās prasību ar 2019. gada 28. maija rīkojumu.
- 36 2019. gada 26. jūnijā *London P&I Club* par šo rīkojumu iesniedza iesniedzējtiesā apelācijas sūdzību saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 43. pantu.
- 37 Apelācijas sūdzības pamatojumam *London P&I Club*, pirmkārt, apgalvoja, ka 2019. gada 1. marta izpildrikojums Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta izpratnē ir pretrunā 2013. gada 22. oktobra rīkojumam un spriedumam, kas taisīti, piemērojot 1996. gada Šķirējtiesas likuma 66. pantu, un atstāti negrozīti 2015. gada 1. aprīlī *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu nodaļa)). Otrkārt un katrā ziņā, pamatojoties uz šīs regulas 34. panta 1. punktu, tas apgalvoja, ka šī izpildrikojuma atzīšana vai izpilde ir klajā pretrunā sabiedriskajai kārtībai, it īpaši attiecībā uz *res judicata* spēka principu.
- 38 Spānijas Karaliste lūdza noraidīt apelācijas sūdzību.
- 39 Iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietā rodas jautājumi par to, vai, pirmkārt, tādu nolēmumu kā tās nolēmums, kas pieņemts saskaņā ar 1996. gada Šķirējtiesas likuma 66. pantu, var kvalificēt kā "spriedumu" Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta izpratnē, ja šī tiesa pati nav pēc būtības izskatījusi strīdu, ko atrisinājusi šķirējtiesa. Otrkārt, tā jautā, vai tomēr var atsaukties uz tās nolēmumu, kas neietilpst šīs regulas materiālajā piemērošanas jomā, ņemot vērā tās 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzēto šķirējtiesas izņēmumu, lai saskaņā ar minētās regulas 34. panta 3. punktu iebilstu pret citas dalībvalsts pieņemta nolēmuma atzīšanu un izpildi. Treškārt, šī tiesa vaicā, vai noliedzot atbildes gadījumā drīkst atteikt šāda nolēmuma atzīšanu un izpildi saskaņā ar šīs regulas 34. panta 1. punktu, ciktāl tajā nav ievērots *res judicata* spēks, kas ir agrākam šķirējtiesas nolēmumam vai spriedumam, kurš ietver šo nolēmumu.

40 Šādos apstākļos *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments (Komerctiesa)) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Ņemot vērā jautājumus, kas jāizlemj valsts tiesai, lemjot par sprieduma, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, pasludināšanu atbilstoši 1996. gada Šķirējtiesas likuma 66. pantam, vai spriedums, kas pasludināts saskaņā ar šo tiesību normu, var tikt uzskatīts par attiecīgo tās dalībvalsts “spriedumu”, kurā tiek lūgta atzišana [Regulas Nr. 44/2001] 34. panta 3. punkta izpratnē?
- 2) Ņemot vērā, ka tāds spriedums, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, kurš ir pasludināts atbilstoši 1996. gada Šķirējtiesas likuma 66. pantam, ir spriedums, kas neietilpst Regulas Nr. 44/2001 materiālajā piemērošanas jomā tās 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā paredzētā šķirējtiesas izņēmuma dēļ, vai šādu spriedumu var uzskatīt par attiecīgo tās dalībvalsts “spriedumu”, kurā tiek lūgta atzišana [šīs regulas] 34. panta 3. punkta izpratnē?
- 3) Ja nav piemērojams Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkts – vai gadījumā, ja citas dalībvalsts sprieduma atzišana un izpilde būtu pretrunā valsts sabiedriskajai kārtībai, jo ar to tiktu pārkāpts *res judicata* princips agrāka valsts šķirējtiesas nolēmuma dēļ vai tāda agrāka sprieduma dēļ, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, kuru pasludinājusi tās dalībvalsts tiesa, kurā tiek lūgta atzišana, būtu pieļaujams atsaukties uz Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punktu kā atzišanas vai izpildes atteikuma pamatu, vai arī regulas 34. panta 3. un 4. pantā ir paredzēti izsmelši pamati gadījumos, kad *res judicata* un/vai spriedumu nesavienojamība var radīt šķērsli sprieduma, uz kuru attiecas regula, atzišanai un izpildei?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

- 41 Ar pirmo un otro jautājumu, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesas pasludināts spriedums, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, var būt spriedums šīs tiesību normas izpratnē, kas rada šķērsli citas dalībvalsts tiesas pieņemta nolēmuma atzišanai šajā dalībvalstī, ja šie nolēmumi ir savstarpēji nesavienojami.
- 42 Ievadā jāatgādina – tā kā Regula Nr. 44/2001 ir atcelta un aizstāta ar Regulu Nr. 1215/2012 un ar Regulu Nr. 44/2001 savukārt tika aizstāta 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar turpmākām konvencijām par jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai, Tiesas sniegtā interpretācija saistībā ar vienu no šo juridisko instrumentu normām ir attiecināma arī uz citām normām, ja šīs normas var kvalificēt kā “līdzvērtīgas” (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, *Volvo u.c.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 28. punkts).
- 43 Tas ir attiecināms uz katras no šīm regulām 1. panta 2. punkta d) apakšpunktu un šīs konvencijas 1. panta 4. punktu, ar ko šķirējtiesa ir izslēgta no to piemērošanas jomas.
- 44 Taču šī izslēgšana attiecas uz šķirējtiesu kā jomu kopumā, tostarp uz valsts tiesās ierosinātajām tiesvedībām (spriedums, 1991. gada 25. jūlijs, *Rich*, C-190/89, EU:C:1991:319, 18. punkts).

- 45 No tā izriet, ka šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanai un izpildei ir piemērojama nevis Regula Nr. 44/2001, bet gan tās dalībvalsts tiesības un piemērojamās starptautiskās tiesības, kurā šīs atzīšana un izpilde tiek lūgta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 13. maijs, *Gazprom*, C-536/13, EU:C:2015:316, 41. punkts).
- 46 Turklāt Regulas Nr. 1215/2012 12. apsvērumā tagad ir uzsvērts, ka šī regula nav piemērojama prasībai vai spriedumam par šķīrējtiesas nolēmuma atzīšanu vai izpildi.
- 47 No tā izriet, ka spriedumam, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu, ir piemērojama Regulas Nr. 44/2001 1. panta 2. punkta d) apakšpunktā minētā šķīrējtiesas izslēgšana un tādējādi uz to nevar attiecināt savstarpējo atzīšanu starp dalībvalstīm un tas nevar būt brīvā aprītē Savienības tiesiskajā telpā saskaņā ar minētās regulas noteikumiem.
- 48 Tādējādi šādu spriedumu var uzskatīt par spriedumu Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta izpratnē.
- 49 Šajā ziņā, pirmkārt, no Regulas Nr. 44/2001 32. pantā sniegtās jēdziena “spriedums” plašās definīcijas izriet, ka šis jēdziens ietver jebkuru dalībvalsts tiesas pieņemtu nolēmumu, nenošķirot tos atkarībā no attiecīgā nolēmuma satura, ja vien ir veikta vai varēja tikt veikta uz sacīkstes principu balstīta izmeklēšana šajā izcelsmes dalībvalstī (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 7. aprīlis, *H Limited*, C-568/20, EU:C:2022:264, 24. un 26. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Turklāt šī plašā definīcija attiecas uz visiem šīs regulas noteikumiem, kur šis jēdziens parādās, tostarp uz minētās regulas 34. panta 3. punktu (pēc analogijas skat. spriedumu, 1994. gada 2. jūnijs, *Solo Kleinmotoren*, C-414/92, EU:C:1994:221, 20. punkts).
- 50 Šo Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punktā minētā jēdziena “spriedums” interpretāciju apstiprina šīs tiesību normas mērķis, proti, aizsargāt dalībvalsts tiesību sistēmas integritāti un garantēt, ka tās sabiedriskā kārtība netiek apdraudēta, pildot pienākumu atzīt citā dalībvalstī pasludinātu spriedumu, kas ir nesavienojams ar spriedumu, kuru tās tiesas pasludinājušas strīdā starp tām pašām pusēm (pēc analogijas skat. spriedumu, 1994. gada 2. jūnijs, *Solo Kleinmotoren*, C-414/92, EU:C:1994:221, 21. punkts).
- 51 Otrkārt, no Tiesas judikatūras izriet – kādas jomas izslēgšana no Regulas Nr. 44/2001 piemērošanas jomas neliedz attiecināt šīs regulas 34. panta 3. punktu uz nolēmumu saistībā ar šo jomu un tādējādi radīt šķērsli citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma, ar kuru tas ir nesavienojams, atzīšanai.
- 52 Tādējādi Tiesa it īpaši ir atzinusi, ka ar citā dalībvalstī pasludinātu spriedumu ir nesavienojams tās dalībvalsts nolēmums, kurā tiek lūgta atzīšana, kas, tā kā tas ietekmēja fizisko personu statusu, neietilpa šā sprieduma 42. punktā minētās konvencijas piemērošanas jomā, jo šie divi nolēmumi radīja savstarpēji izslēdzamas tiesiskas sekas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1988. gada 4. februāris, *Hoffmann*, 145/86, EU:C:1988:61, 25. punkts).
- 53 Tāpēc kādā dalībvalstī pasludināts spriedums, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu, var būt spriedums Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta izpratnē, kas rada šķērsli citas dalībvalsts tiesas pasludināta nolēmuma atzīšanai šajā dalībvalstī, ja šie nolēmumi ir savstarpēji nesavienojami.
- 54 Tomēr tas ir citādi gadījumā, ja šķīrējtiesas nolēmums, kas ietverts šajā spriedumā, ir pieņemts apstākļos, kas saskaņā ar šīs regulas tiesību normām un pamatmērķiem neļauj pieņemt tiesas nolēmumu, kurš ietilpst tās piemērošanas jomā.

- 55 Šajā ziņā jāatgādina, ka, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī konteksts un tiesiskā regulējuma, kura sastāvdaļa tā ir, mērķi. Tādējādi, lai atbildētu uz pirmo un otro prejudiciālo jautājumu, ir jāņem vērā ne tikai Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta formulējums un mērķis, bet arī šīs tiesību normas konteksts un minētajā regulā izvirzīto mērķu kopums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 4. maijs, *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Šie mērķi atspoguļojas tādos principos, kas ir tiesu iestāžu sadarbības civillietās Savienībā pamatā, kā attiecīgajā jomā pieņemto nolēmumu brīvas aprites princips, kompetento tiesu paredzamības princips un attiecīgi personu tiesiskās drošības princips, pareizas tiesvedības princips, vienlaicīgu tiesvedību riska maksimālas samazināšanas princips un savstarpējas uzticēšanās tiesvedībai princips (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 4. maijs, *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 49. punkts, un 2013. gada 19. decembris, *Nipponka Insurance*, C-452/12, EU:C:2013:858, 36. punkts).
- 57 Jāpiebilst, ka savstarpēja uzticēšanās tiesvedībai Savienībā, uz kuru saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 16. apsvērumu ir balstīti noteikumi tiesu nolēmumu atzīšanas jomā, nav attiecināma nedz uz šķīrējtiesu nolēmumiem, nedz uz tiem tiesu nolēmumiem, kas tos ietver.
- 58 No tā izriet, ka šķīrējtiesas nolēmums ar sprieduma, kas to ietver, starpniecību saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punktu var radīt sekas tikai tad, ja tas neapdraud tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, kas ir garantētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 25. maijs, *Meroni*, C-559/14, EU:C:2016:349, 44. punkts), un ļauj sasniegt tādus mērķus kā civillietās pieņemto nolēmumu brīva aprīte un savstarpēja uzticēšanās tiesvedībai Savienībā ar nosacījumiem, kas nav mazāk labvēlīgi par šajā regulā paredzētajiem (pēc analogijas skat. spriedumus, 2010. gada 4. maijs, *TNT Express Nederland*, C-533/08, EU:C:2010:243, 55. punkts, un 2013. gada 19. decembris, *Nipponka Insurance*, C-452/12, EU:C:2013:858, 38. punkts).
- 59 Šajā gadījumā jānorāda, ka pamatlietā aplūkotā šķīrējtiesas nolēmuma saturs nevar būt tāda tiesas nolēmuma priekšmets, kas ietilpst Regulas Nr. 44/2001 piemērošanas jomā, ievērojot divus tās pamatnoteikumus, kas, pirmkārt, attiecas uz apdrošināšanas līgumā iekļautas šķīrējklausulas relatīvo iedarbību un, otrkārt, *lis pendens*.
- 60 Proti, pirmkārt, runājot par apdrošināšanas līgumā iekļautas šķīrējklausulas relatīvo iedarbību, no Tiesas judikatūras izriet, ka apdrošināšanas līgumā iekļautu šķīrējklausulu par jurisdikcijas piešķiršanu, par kuru vienojušies apdrošinātājs un apdrošināšanas ņēmējs, nevar attiecināt uz apdrošināto cietušo pusi, kura, ja vien tas ir paredzēts valsts tiesību aktos, vēlas celt tiešu prasību par atbildību par neatļautu darbību vai kvazideliktu pret apdrošinātāju tiesā vietā, kur iestājies notikums, kas rada kaitējumu, vai tās vietas tiesā, kurā tai ir dzīvesvieta (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 13. jūlijs, *Assens Havn*, C-368/16, EU:C:2017:546, 31. un 40. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 61 No tā izriet, ka tad, ja vien netiek neievērotas šīs cietušā tiesības, tiesai, kurā nav celta tieša prasība, nav jāatzīst sava jurisdikcija saskaņā ar šādu šķīrējklausulu, lai garantētu Regulā Nr. 44/2001 izvirzīto mērķi, proti, cietušā, kam nodarīts kaitējums, aizsardzību pret attiecīgo apdrošinātāju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 13. jūlijs, *Assens Havn*, C-368/16, EU:C:2017:546, 36. un 41. punkts).

- 62 Tomēr šis mērķis aizsargāt cietušos tiktu apdraudēts, ja spriedumu, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu, kurā šķīrējtiesa saskaņā ar šādu šķīrējklauzulu, kas iekļauta attiecīgajā apdrošināšanas līgumā, ir atzinusi savu jurisdikciju, varētu uzskatīt par “spriedumu, kas dalībvalstī, kurā prasa atzīšanu, pieņemts strīdā starp tām pašām pusēm” Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta izpratnē.
- 63 Proti, kā liecina pamatlietas apstākļi, pieļaujot, ka šāds spriedums var radīt šķērsli citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma atzīšanai pēc tam, kad cietušais ir cēlis tiešu prasību par atbildību, pēdējais minētais var zaudēt iespēju saņemt viņam nodarīto zaudējumu faktisku atlīdzību.
- 64 Otrkārt, attiecībā uz *lis pendens* no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šķīrējtiesas procesa ierosināšanas dienā jeb 2012. gada 16. janvārī Spānijas tiesās jau bija uzsākta tiesvedība, tostarp starp Spānijas valsti un *London P&I Club*.
- 65 Turklāt no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka Spānijas tiesās celtās civilprasības tika paziņotas *London P&I Club* 2011. gada jūnijā un ka vienīgais šķīrējtiesnesis bija uzaicinājis Spānijas Karalisti piedalīties šķīrējtiesas procesā, ko *London P&I Club* bija uzsācis Londonā.
- 66 Tomēr, tā kā Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punkts attiecas uz “prasīb[ām] [...] starp tām pašām pusēm”, neprasot faktisku dalību attiecīgajās tiesvedībās, ir jāuzskata, ka šī sprieduma 64. punktā minētajās tiesvedībās bija iesaistītas tās pašas puses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 19. oktobris, *Merck*, C-231/16, EU:C:2017:771, 31. un 32. punkts).
- 67 Visbeidzot, šīm procedūrām bija viens un tas pats priekšmets un tas pats pamats, proti, *London P&I Club* iespējamās atbildības pret Spānijas valsti atzīšana saskaņā ar apdrošināšanas līgumu starp *London P&I Club* un *Prestige* īpašniekiem par minētā tankkuģa nogrimšanas dēļ radītajiem zaudējumiem.
- 68 Šajā ziņā Tiesa, interpretējot Regulas Nr. 44/2001 27. panta 1. punktu, ir nospriedusi, ka prasībai, kurā bija lūgts atzīt atbildētāju par atbildīgu kaitējuma nodarīšanā un piespriest tam atlīdzināt zaudējumus, bija tāds pats pamats un tāds pats priekšmets kā šī atbildētāja prasībai par negatīva fakta konstatēšanu, kas ir celta, lūdzot nospriest, ka tas nav atbildīgs par minēto kaitējumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 19. decembris, *Nipponka Insurance*, C-452/12, EU:C:2013:858, 42. punkts, un 2017. gada 20. decembris, *Schlömp*, C-467/16, EU:C:2017:993, 51. punkts). Tomēr šajā gadījumā, tā kā Spānijā celto civilprasību priekšmets tostarp bija saukt *London P&I Club* pie atbildības šajā dalībvalstī, šķīrējtiesas procesa, kuru pēdējais minētais uzsāka Londonā, priekšmets bija negatīva fakta konstatēšana saistībā ar šo atbildību.
- 69 Šādi apstākļi atbilst *lis pendens* situācijai, kad saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 27. pantu tiesa, kurā kā otrajā ir celta prasība, pēc savas ierosmes aptur tiesvedību līdz brīdim, kad tiek noskaidrota tiesa, kurā pirmajā celta prasība, jurisdikcija, un vēlāk, kad šī jurisdikcija ir noteikta, atsakās izskatīt lietu par labu šai tiesai.
- 70 Tomēr, kā norādīts šā sprieduma 56. punktā, paralēlu tiesvedības iespēju maksimāla samazināšana, kas paredzēta šajā tiesību normā, ir viens no tiesu iestāžu sadarbības civillietās Savienībā pamatā esošajiem mērķiem un principiem.
- 71 Tiesai, kura izskata prasību, ar ko ir lūgts pasludināt spriedumu, kurš ietver šķīrējtiesas nolēmumu, ir jāpārbauda, vai ir ievērotas tādas Regulas Nr. 44/2001 tiesību normas un pamatmērķi, lai novērstu to apiešanu, kā pabeigt šķīrējtiesas procesu, vienlaikus neievērojot

relatīvo iedarbību, ko rada apdrošināšanas līgumā iekļauta šķirējklausula, un šīs regulas 27. pantā paredzētos noteikumus par *lis pendens*. Tomēr šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem un debatēm tiesas sēdē izriet, ka šāda pārbaude netika veikta nedz *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court)* (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments (Komerctiesa)), nedz *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa) (Civillietu nodaļa)), un neviena no šīm divām tiesām arī neiesniedza Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu.

- 72 Šādos apstākļos tāds spriedums, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, kā pamatlietā aplūkots saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punktu nevar radīt šķērsli citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma atzīšanai.
- 73 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesas pasludināts spriedums, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, nav spriedums šīs tiesību normas izpratnē, ja nolēmumu, ar ko ir panākts tāds pats rezultāts kā ar šo spriedumu, šīs dalībvalsts tiesa nevarēja pieņemt, nepārkāpjot šīs regulas tiesību normas un pamatmērķus, it īpaši apdrošināšanas līgumā iekļautas šķirējklausulas relatīvo iedarbību un minētās regulas 27. pantā paredzētos noteikumus par *lis pendens*, un tādējādi šajā gadījumā šis spriedums minētajā dalībvalstī nevar radīt šķērsli citas dalībvalsts tiesas pieņemta nolēmuma atzīšanai.

Par trešo jautājumu

- 74 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja šīs regulas 34. panta 3. punkts nav piemērojams spriedumam, kas ietver šķirējtiesas nolēmumu, citā dalībvalstī pieņemts nolēmums var netikt atzīts vai izpildīts tā pretrunas sabiedriskajai kārtībai dēļ, pamatojoties uz to, ka šajā nolēmumā nav ievērots šī sprieduma *res judicata* spēks.
- 75 Šajā ziņā no atbildes uz pirmajiem diviem jautājumiem izriet, ka šajā gadījumā Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. punkta nepiemērojamība šā sprieduma 29. punktā minētajam spriedumam izriet no tā, ka šķirējtiesas process, kurā tika pieņemts ar šo spriedumu apstiprinātais nolēmums, norisinājās, neievērojot šīs regulas 27. pantā paredzētos noteikumus par *lis pendens* un attiecīgajā apdrošināšanas līgumā iekļautas šķirējklausulas relatīvo iedarbību.
- 76 Šajos apstākļos nevar uzskatīt, ka šī sprieduma varbūtējā neievērošana, izdodot šā sprieduma 34. punktā minēto 2019. gada 1. marta izpildrīkojumu tiesvedībā, kas pašā spriedumā netika ņemta vērā, var būt sabiedriskās kārtības pārkāpums Apvienotajā Karalistē.
- 77 Katrā ziņā saskaņā ar Tiesas judikatūru Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts ir jāinterpretē šauri, jo tas ir šķērsli viena no minētās regulas pamatmērķiem sasniegšanai. Tādējādi tas ir pieļaujams tikai izņēmuma gadījumos (spriedums, 2016. gada 25. maijs, *Meroni*, C-559/14, EU:C:2016:349, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 78 Tomēr Tiesa jau ir nospriedusi, ka atsaukšanās uz jēdzienu “sabiedriskā kārtība” ir izslēgta, ja rodas problēma saistībā ar ārvalsts nolēmuma un valsts nolēmuma saderību (spriedums, 1988. gada 4. februāris, *Hoffmann*, 145/86, EU:C:1988:61, 21. punkts).

- 79 Proti, kā secinājumu 77. punktā ir uzsvēris ģenerālvokāts un kā ir norādījusi Francijas valdība, Savienības likumdevējs ir vēlējies izsmēloši reglamentēt jautājumu par agrāka nolēmuma *res judicata* spēku, it īpaši jautājumu par nolēmuma, kas ir jāatzīst, nesavienojamību ar šo agrāko nolēmumu saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. panta 3. un 4. punktu, tādējādi izslēdzot iespēju šajā ziņā atsaukties uz šīs regulas 34. panta 1. punktā paredzēto sabiedriskās kārtības izņēmumu.
- 80 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja šīs regulas 34. panta 3. punkts nav piemērojams spriedumam, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu, citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma atzīšanu vai izpildi nevar atteikt tā nesaderības ar sabiedrisko kārtību dēļ, pamatojoties uz to, ka šajā nolēmumā nav ievērots šī sprieduma *res judicata* spēks.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 81 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Padomes Regulas (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 34. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesas pasludināts spriedums, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu, nav spriedums šīs tiesību normas izpratnē, ja nolēmumu, ar ko ir panākts tāds pats iznākums kā ar šo spriedumu, šīs dalībvalsts tiesa nevarēja pieņemt, nepārkāpjot šīs regulas tiesību normas un pamatmērķus, it īpaši apdrošināšanas līgumā iekļautas šķīrējklauzulas relatīvo iedarbību un minētās regulas 27. pantā paredzētos noteikumus par *lis pendens*, un tādējādi šajā gadījumā šis spriedums minētajā dalībvalstī nevar radīt šķērsli citas dalībvalsts tiesas pieņemta nolēmuma atzīšanai.
- 2) Regulas Nr. 44/2001 34. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja šīs regulas 34. panta 3. punkts nav piemērojams spriedumam, kas ietver šķīrējtiesas nolēmumu, citā dalībvalstī pieņemta nolēmuma atzīšanu vai izpildi nevar atteikt tā nesaderības ar sabiedrisko kārtību dēļ, pamatojoties uz to, ka šajā nolēmumā nav ievērots šī sprieduma *res judicata* spēks.

[Paraksti]